

Aan De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Afschrift aan De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 15 juni 2009

Ons kenmerk HDAB2009008330

Onderwerp Kosten Nederlandse bijdrage aan ISAF

Naar aanleiding van het verzoek van de Vaste Commissie voor Defensie (kenmerk 27925-332-2009D23643) ontvangt u hierbij mijn reactie op hoofdstuk 11 van het Jaarboek 2009 van de Wim Dreesstichting met als titel 'Defensie en de uitgaven voor Afghanistan'. Naar ik heb begrepen betreft dit verzoek ook de financiële gevolgen van de grotere personele aantallen zoals uiteengezet in mijn brief ter zake van 17 april jongstleden (Kamerstuk 27925 nr. 332).

De auteurs onderwerpen de kosten en (additionele) uitgaven voor ISAF aan een nadere beschouwing. Daarbij geven ze een overzicht van de bedragen die de afgelopen en komende jaren als gevolg van de Nederlandse deelname aan ISAF (ook de periode vóór de start van ISAF Stage III) ten laste van het budget van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) zijn en worden gebracht. Tevens wordt een overzicht gegeven van overige defensie-uitgaven.

Volgens de auteurs is er, naast de additionele uitgaven die ten laste van HGIS worden gebracht, sprake van kosten en uitgaven die niet ten laste van HGIS zijn gebracht, maar die wel betrekking hebben op de Nederlandse bijdrage aan ISAF. In het kader daarvan zijn investeringen binnen de defensiebegroting geacommodeerd, zoals voor counter-IED, extra Bushmasters en gepantserde containers.

Daarnaast is vanuit de algemene middelen extra budget aan de reguliere defensiebegroting toegevoegd, zoals voor de eerste serie Bushmasters, voor de vervanging van operationele verliezen en voor het zekerstellen van de gereedstelling van eenheden die niet worden opgewerkt voor de missie in Afghanistan. Ook de Bos- en Van Geel-gelden voor het vervoeren van vervangingsinvesteringen in verband met snellere slijtage van materieel zijn hiervan een voorbeeld. De Kamer is steeds van deze budgettoevoegingen aan de defensiebegroting op de hoogte gebracht.

De auteurs hebben daarnaast in hun berekening de kosten voor de operatie vermeerderd met ondermeer de reguliere salariskosten van het ingezette personeel en de afschrijvingen van het materieel. Zo komen zij tot een kostenbegrip dat zij omschrijven als de 'totale kosten'. Ten slotte stellen de auteurs dat ook de uitgaven voor de *redeployment* van het Nederlandse personeel en materieel en de uitgaven voor het weer inzetgereed maken hiervan bij de 'totale kosten' kunnen worden opgeteld.

De regering spant zich in om de kosten voor de Nederlandse bijdragen aan militaire operaties volledig en betekenisvol weer te geven. De regering heeft daarbij gekozen voor een systematiek waarbij de additionele uitgaven voor militaire operaties worden losgekoppeld van de reguliere bedrijfsvoering voor het inzetgereed maken van de krijgsmacht. Deze additionele uitgaven worden verrekend met de HGIS. De additionele uitgaven van operaties hebben onder meer betrekking op de uitgaven voor uitzendtoelagen, transport, voeding en direct aan de operatie gerelateerde uitgaven. De Kamer is hierover steeds geïnformeerd in artikel 100-en stand van zakenbrieven. De kosten van de reguliere bedrijfsvoering voor het instandhouden en inzetgereed maken van de krijgsmacht voldoen niet aan de HGIS-criteria. Deze uitgaven maken deel uit van de totale begroting van Defensie. Bovendien zullen de capaciteiten van Defensie ook in stand worden gehouden indien op enig moment geen crisisbeheersingsoperaties aan de orde zijn.

De regering is met de auteurs van mening dat kennis over de omvang van de kosten voor de operatie in Afghanistan van groot belang is. Inzicht in de kosten ondersteunt de politieke besluitvorming en de verantwoording achteraf. In het artikel concluderen de auteurs dat: *"wanneer politici moeten beslissen over de inzet van militairen (of indien die inzet moet worden geëvalueerd), dan is een economische benadering van het kostenbegrip relevant. De integrale (of totale) kosten zijn dan eigenlijk niet van betekenis. Het grootste gedeelte van die kosten, de reguliere uitgaven voor personeel en materieel, zouden immers zonder die operaties toch zijn gemaakt om de 'beschikbaarheid' op peil te houden"*. Ik onderschrijf deze conclusie.

In de artikel 100 brief van 30 november 2007 (Kamerstuk 27 925 Nr. 279) inzake de verlenging van de missie ISAF Stage III heeft de regering gemeld dat 1.655 militairen aanwezig waren in het missiegebied. Uitgaande van de op dat moment bekende omstandigheden en aannames heeft de regering gemeld dat het aantal militairen, mede door de inzet van partnerlanden, zou kunnen dalen. In mijn brief van 17 april 2009 heb ik een overzicht gegeven van het aantal militairen in ISAF per mei 2009. Door nieuwe behoeften en andere aanpassingen zal het aantal militairen structureel ongeveer 1.850 bedragen, een toename van 195 ten opzichte van de eerder genoemde 1.655 militairen. Dit heeft gevolgen voor de hoogte van de raming. Voor het uitzenden van deze extra militairen is sprake van extra directe uitgaven voor extra uitzendtoelages, en extra indirecte uitgaven die samenhangen met de facilitaire ondersteuning zoals voeding, infrastructuur en transport. Uitgaande van 195 extra militairen zullen deze personeelsgebonden uitgaven met ongeveer € 14 miljoen per jaar stijgen. Ten opzichte van de verwachte daling van het aantal militairen naar 1350 tot 1450, zoals vermeld in de artikel 100 brief van 30 november 2007 bedragen de extra kosten tussen de € 29 miljoen en € 37 miljoen per jaar. De tijdelijk hogere inzet van personeel tot ongeveer 2000 militairen zorgt daarbovenop voor een extra kostenpost van ongeveer € 1 miljoen per maand in de periode dat zij daar aanwezig zijn. Deze bedragen zijn reeds opgenomen in de nieuwe raming van de kosten zoals aan de Kamer gemeld in de Stand van Zakenbrief van 13 maart jongstleden (Kamerstuk 27925 nr. 330).

DE MINISTER VAN DEFENSIE

E. van Middelkoop